

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства захисту довкілля
та природних ресурсів України**

від 17.12.2020 р. № 370

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КОМПЛЕКСНУ ПАМ'ЯТКУ ПРИРОДИ
ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ
«ХОЛОДНИЙ ЯР»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Комплексну пам'ятку природи загальнодержавного значення «Холодний яр» (далі – Пам'ятка природи) оголошено розпорядженням Ради Міністрів УРСР від 01.11.1968 № 1085 загальною площею 553 га.

1.2. Указом Президента України від 27.07.2016 № 312 «Про території та об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення» до території Пам'ятки природи погоджено в установленому порядку включення 486 га земель державної власності, які перебувають у постійному користуванні Державного підприємства «Кам'янське лісове господарство».

1.3. Пам'ятка природи входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення й використання.

1.4. Пам'ятка природи загальною площею 1039 гектарів розташована у межах Чигиринського району Черкаської області на території Креселецького лісництва Державного підприємства «Кам'янське лісове господарство» (далі – Землекористувач) у кварталах 16, 17, 23, 24, 30, 31, 35, 36, 37, 41, 42, 48, 49, 54, 55, 57, 58, 59, 60.

1.5. Територія, якій надано статус Пам'ятки природи, не вилучається з користування Землекористувача, який здійснює на ній свою діяльність згідно з цим Положенням.

1.6. Землекористувач на території Пам'ятки природи в своїй діяльності керується Конституцією України, Земельним, Лісовим кодексами України, Законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», іншими нормативно-правовими актами та цим Положенням, забезпечує і несе відповідальність за належний стан та додержання встановленого режиму території Пам'ятки природи.

1.7. Межі земельних ділянок, що включені до території Пам'ятки природи встановлюються в натурі (на місцевості), закріплюються межовими знаками в порядку, визначеному законодавством, наносяться на планово-картографічні матеріали територіальних органів Держгеокадастру. Відомості про обмеження у використанні таких земельних ділянок, що встановлені законом та нормативно-правовими актами, в частині додержання природоохоронних вимог, вносяться до Державного земельного кадастру в установленому законом порядку та обов'язково враховуються у схемі планування території області, містобудівній документації, схемі землеустрою і техніко-економічного обґрунтування використання та охорони земель відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

До встановлення меж Пам'ятки природи в натурі її межі визначаються відповідно до Проекту її створення.

1.8. Адреса Землекористувача: вул. Героїв Майдану, 8, м. Кам'янка, Черкаська область, 20800, тел: (04732) 6-19-37.

2. МЕТА СТВОРЕННЯ І ЗАВДАННЯ

2.1. Пам'ятку природи створено з метою охорони та збереження у природному стані особливо цінного природного ландшафту – унікального лісового масиву природного походження з горбистим рельєфом, основу деревостанів якого складають різновікові породи – дуб звичайний, ясен високий, граб звичайний, клени гостролистий та польовий. Флористичною особливістю масиву є значна популяція рідкісних та зникаючих видів рослин, зокрема занесених до Червоної книги України – підсніжника складчастого, цибулі ведмежої, любки дволистої, коручки темнопурпурової та чемерниковидної, булатки дволистої, гніздівки звичайної. Тваринний світ типовий для старих лісів центрально-українського Лісостепу.

На території Пам'ятки природи збереглися залишки всіх археологічних культур починаючи з доби неоліту. У 1768 році в Холодному яру розпочалося народне повстання – Коліївщина, яке очолив козак Максим Залізняк.

2.2. Основними завданнями Пам'ятки природи є:

охорона, збереження, відтворення і відновлення унікального природного ландшафту, рідкісних та зникаючих представників рослинного та тваринного світу, численних пам'яток історії та культури;

використання Пам'ятки природи у виховних, наукових, естетичних, природоохоронних, оздоровчих цілях;

підтримка загального екологічного балансу в регіоні.

3. РЕЖИМ ТЕРИТОРІЇ ТА ОХОРОНА

3.1. Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» на території Пам'ятки природи забороняється будь-яка діяльність, що суперечить меті та завданням Пам'ятки природи, передбаченим цим Положенням і загрожує збереженню або призводить до деградації чи зміни первісного її стану, у тому числі:

рубки головного користування, проведення суцільних, поступових, лісовідновних та прохідних рубок, вирубування дуплястих, сухостійних, фаутичних дерев, видалення захаращеності;

пошкодження, заготівля та знищення усіх видів рослинності;

заготівля соків, лікарської та технічної сировини;

збір рідкісних та занесених до Червоної книги України видів рослин, їх квітів, плодів;

інтродукція нових видів рослин і тварин без відповідних, узгоджених в установленому порядку наукових обґрунтувань;

пошкодження та знищення окремих дерев, чагарників, трав'яної рослинності;

знищення та суттєва зміна видового складу рослинного покриву (підліску, підросту, заліснення, розорювання, залуження ділянок);

передача у господарське використання окремих земельних ділянок Пам'ятки природи;

надання земельних ділянок під забудову;

самовільна зміна меж, відведення та надання земельних ділянок для інших потреб, використання їх під будівництво стаціонарних та тимчасових споруд, не пов'язане з організацією охорони Пам'ятки природи, розміщення торгових кіосків, рекламних щитів;

розвідувальні, підривні роботи, розробка усіх видів корисних копалин, порушення ґрунтового покриву;

турбування, знищення та відлов усіх видів тварин, птахів, збір яєць, розорення їхніх гнізд, нір, інших сховищ та жител;

у період масового розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня, проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, санітарних рубок лісу, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах);

полювання;

будь-яке засмічення території, псування та забруднення земель всіма видами відходів, влаштування смітників;

використання мінеральних добрив;

розведення багать, випалювання сухої рослинності або їх залишків;

проїзд усіх видів механізованого транспорту поза межами доріг загального користування, крім службового транспорту Землекористувача (у випадках, коли здійснюються дозволені господарські заходи), державних природоохоронних та інспекційних служб, пожежних машин (при ліквідації пожеж);

зберігання на території Пам'ятки природи отрутохімікатів;

влаштування стоянок автотранспорту та їх обслуговування (ремонт, миття, тощо);

знищення або пошкодження інформаційно-охоронних, межових знаків та інформаційних щитів;

інші види робіт, що можуть призвести до порушення природних зв'язків і ходу природних процесів, втрати наукової, естетичної цінності природного комплексу, що охороняється.

3.2. На території Пам'ятки природи дозволяється у встановленому порядку:

наукова, природоохоронна, обмежена господарська та інша діяльність, що не суперечить цільовому призначенню, меті і завданням Пам'ятки природи і проводиться з додержанням встановленого цим Положенням режиму охорони та збереження території;

збереження і відтворення природних комплексів та об'єктів Пам'ятки природи.

3.3. Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Пам'ятки природи здійснюється на підставі дозволів, виданих Черкаською

обласною державною адміністрацією у межах лімітів, установлених Міндовкілля.

3.4. Забезпечення режиму території земельних ділянок у межах Пам'ятки природи здійснюється Землекористувачем.

3.5. На Землекористувача у межах Пам'ятки природи оформляється охоронне зобов'язання щодо додержання встановленого режиму території.

3.6 У разі зміни форми власності на землю, на якій знаходиться Пам'ятка природи, Землекористувача або його назви, Землекористувач зобов'язаний повідомити про це Черкаську обласну державну адміністрацію з метою переоформлення охоронного зобов'язання.

3.7. Режим охорони території Парку-пам'ятки враховується при розробці генеральних та інших планів, проектів будівництва, схем планування території, землевпорядної документації тощо.

3.8. Державний контроль за додержанням режиму території Пам'ятки природи здійснюється Державною екологічною інспекцією України.

3.9. Громадський контроль за додержанням режиму охорони території Пам'ятки природи здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

4.1. Порухення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища у межах Пам'ятки природи тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність згідно з законодавством.

5. ЗМІНА МЕЖ, КАТЕГОРІЇ ТА СКАСУВАННЯ СТАТУСУ

5.1. Зміна меж, категорії та скасування статусу Пам'ятки природи проводиться відповідно до законодавства.

Директор Департаменту
природно-заповідного фонду

Едуард АРУСТАМЯН